

Krajowa lista oczekujących na przeszczepienie nerki lub nerki i trzustki

Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 kwietnia 2006 r. (Dz.U.06.80.566), za ustawą o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1411) oraz zgodnie z zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnego ds. Transplantacji (Dz.Urz.MZ.06.09.39), Poltransplant prowadzi krajową listę osób oczekujących na przeszczepienie (KLO). Lista obejmuje osoby oczekujące na przeszczepienie: nerki, nerki i trzustki, wątroby, serca, płuca, alogenicznych komórek krwiotwórczych szpiku i krwi obwodowej oraz krwi pępowinowej.

W 2006 r. w krajowej liście oczekujących na przeszczepienie nerki lub nerki i trzustki zarejestrowanych było 2301 biorców, w tym 59 chorych poniżej 16 roku życia. 1196 biorców zgłoszono po raz pierwszy lub ponownie w 2006 roku.

Nerkę ze zwłok przeszczepiono 899 chorym, nerkę od żywego dawcy 18, nerkę i trzustkę przeszczepiono 36 chorym z cukrzycą typu I, trzustkę jednemu choremu.

Czas oczekiwania od pierwszej dializy do przeszczepienia w 2006 roku wynosił średnio 2 lata i 3 miesiące. Czas od pierwszej dializy do zgłoszenia w KLO w 2006 roku wynosił średnio 18 miesięcy. Czas oczekiwania od zgłoszenia do KLO do przeszczepienia w 2006 roku wynosił średnio 9 miesięcy.

W 2006 roku skreślono z listy 143 biorców z powodu następujących przeciwwskazań do przeszczepienia:

- 83 biorców: brak informacji medycznej z ośrodka dializ przez okres jednego roku
- 21 biorców: nieoperacyjna choroba wieńcowa, oporna na leczenie niewydolność krążenia, uogólniona miażdżycza tętnic brzusznych i kończyn dolnych, miażdżycza tętnic mózgowych – udar mózgu
- 13 biorców: rezygnacja chorego z zabiegu przeszczepienia
- 9 biorców: (rak nerki – 1, rak sutka – 1, rak płuca – 2, rak trzustki – 1, rak szpiku – 3, rak kości – 1)
- 2- biorców: marskość wątroby (wirusowe zapalenie wątroby)
- 15 biorców: (alkoholizm, choroba psychiczna, poprawa czynności nerek, BMI, inne)

W 2006 roku zmarło 28 chorych nie doczekawszy przeszczepienia;

- 17 z powodu schorzeń układu sercowo-naczyniowego (udar mózgu lub choroba wieńcowa)
- 3 z powodu schorzeń jamy brzusznej i przewodu pokarmowego (1 – ostre zapalenie trzustki, 1 – perforacja jelita, 1 – krwawienie z żyłaków przełyku).
- 8 z nieznaney przyczyny

Na zabieg przeszczepienia nerki w dniu 31 grudnia 2006 roku oczekiwało 1167 biorców, w tym 9 na przeszczepienie nerki i trzustki. Na pierwszy przeszczep oczekiwało 911, na drugi 224, na trzeci 29, na czwarty 3 biorców.

Czas oczekiwania w tej grupie biorców, licząc od pierwszej dializy do dnia 31 grudnia 2006 wynosił średnio 2 lata i 11 miesięcy.

Przyczyny czasowej (okresowej) dyskwalifikacji 433 biorców zarejestrowanych w KLO w dniu 31 grudnia 2006 roku

- 170 biorców nie zarejestrowano w komputerze na „TAK” w związku z brakiem następujących niezbędnych informacji: numeru PESEL, kopii wyniku badania grupy krwi, badania HIV, oznaczenia antygenów HLA biorcy oraz surowicy krwi chorego w Pracowni Zgodności Tkankowej Instytutu Transplantologii AM w Warszawie (bankowanie do próby krzyżowej z potencjalnym dawcą nerki).

Medyczne przyczyny okresowej dyskwalifikacji 256 biorców zgłoszonych po raz pierwszy lub poprzednio kwalifikowanych do przeszczepienia były następujące:

- Choroby układu sercowo-naczyniowego – 43 biorców
- Diagnostyka lub leczenie przeciwwirusowe chorych z wzw B i/lub C – 29 biorców.
- Zakażenia bakteryjne – 27 biorców.
- Diagnostyka i leczenie chorób układu pokarmowego – 13 biorców
- Diagnostyka złośliwego nowotworu – 6 biorców.
- Inne przyczyny – 138 biorców (diagnostyka patologii dolnych dróg moczowych, zaostrzenie wtórnej glomerulopatii, nieukończona diagnostyka schorzeń endokrynologicznych lub ginekologicznych, wysokie BMI).
- Siedmiu biorców zrezygnowało z zabiegu przeszczepienia nerki.

Ośrodki dializ są na bieżąco informowane o przyczynach nie wpisania na listę aktywną nowo zgłoszonego biorcy, jak również czasowej dyskwalifikacji poprzednio typowanego. Zarejestrowanie chorego w komputerze KLO na „TAK” lub „NIE” stale się zmienia i wymaga codziennej aktualizacji na podstawie informacji ze stacji dializ lub ośrodków przeszczepiających nerki, które w czasie wyboru biorcy dyskwalifikują około 35% potencjalnych biorców. Po przystąpieniu przez stacje dializ niezbędnych informacji, chory może być ponownie zarejestrowany w komputerze na „TAK”.

Przeszczepianie nerek chorym wymagających szybkiego przeszczepienia – lista „urgens”

Lista urgens dotyczy zarejestrowanych w KLO biorców wymagających szybkiego przeszczepienia nerki w związku z brakiem możliwości dalszego dializowania (brak dostępu naczyniowego i/lub możliwości leczenia dializami otrzewnowymi). Do zakwalifikowania na listę urgens konieczne jest wykluczenie medycznych przeciwwskazań do przeszczepienia, oznaczenie antygenów HLA biorcy, ocena PRA oraz przysłanie większej ilości surowicy biorcy do Pracowni HLA w Instytucie Transplantologii w Warszawie. Surowica biorcy jest wysyłana do próby krzyżowej z potencjalnym dawcą nerki do 8 Pracowni Zgodności Tkankowej przy Regionalnych Ośrodkach Transplantacji Nerek.

W 2006 roku było zarejestrowanych na liście urgens 24 biorców, nerkę przeszczepiono 21 biorcom (średni czas oczekiwania od momentu zgłoszenia na listę urgens do przeszczepienia wynosił 45 dni), 1 biorca został skreślony z listy urgens po wytworzeniu sprawnej przetoki tętniczo-żylniej, 1 biorca zmarł, 1 oczekiwał nadal na przeszczep 31 grudnia 2006 r.

Biorcy z nefropatią cukrzycową

W 2006 r. w KLO zarejestrowanych było 257 biorców z nefropatią cukrzycową. Nerkę ze zwłok przeszczepiono 81 biorcom, nerkę i trzustkę 36 biorcom (średni czas oczekiwania na przeszczepienie wynosił 10 miesięcy). Jednemu choremu bez niewydolności nerek przeszczepiono trzustkę. Skreślono z listy w związku z wystąpieniem bezwzględnych przeciwwskazań do przeszczepienia 21 biorców. Zmarło 6 chorych.

W dniu 31 grudnia 2006 roku na przeszczepienie oczekiwało 112 biorców z nefropatią cukrzycową, w tym na przeszczepienie nerki i trzustki – 9.

Biorcy zgłoszeni do przeszczepienia nerki lub nerki i trzustki przed rozpoczęciem dializ

W 2006r. zarejestrowanych było w KLO 106 chorych zakwalifikowanych do przeszczepienia nerki lub nerki i trzustki przed rozpoczęciem dializ. Nerkę ze zwłok przeszczepiono 22 chorym, nerkę od żywego dawcy – 6 chorym, nerkę i trzustkę – 5, 1 choremu z cukrzycą I typu bez niewydolności nerek przeszczepiono ponownie trzustkę. Średni czas oczekiwania od momentu zarejestrowania w KLO do przeszczepienia wynosił 2 miesiące. Jeden biorca został skreślony z listy w związku z wysokim BMI. W 2006 roku u 20 chorych z tej grupy rozpoczęto leczenie dializami.

W dniu 31 grudnia 2006 roku na przeszczepienie nerki lub nerki i trzustki przed rozpoczęciem dializ oczekiwało 51 biorców. Średni czas oczekiwania w tej grupie wynosił 4 miesiące (od miesiąca do 19 miesięcy).

Biorcy immunizowani (PRA 50-100%)

W 2006 r. na zabieg przeszczepienia nerki oczekiwało 128 chorych immunizowanych, z czego u 85 miano PRA wynosiło 50-79%, a u 43 80-100%. Zmarło 4 chorych, skreślono z listy 15 biorców. Nerkę ze zwłok przeszczepiono 21 chorym. 15 chorym z PRA 50-79% (średni czas oczekiwania 19 miesięcy), 6 chorym z PRA 80-100% (średni czas oczekiwania 4 lata i 5 miesięcy).

Dnia 31 grudnia 2006 roku na przeszczepienie nerki w grupie chorych immunizowanych oczekiwało 88 chorych. Średni czas oczekiwania 30 chorych z PRA 80-100% wynosił 4 lata i 9 miesięcy, 58 chorych z PRA 50-79% - 3 lata i 9 miesięcy.

Biorcy z patologią dolnego odcinka dróg moczowych

W 2006 r. na zabieg przeszczepienia nerki z odprowadzeniem moczu do pęcherza wytworzonego sposobem Brickera oczekiwało 32 biorców. Przeszczepiono nerkę 11 chorym (czas oczekiwania na przeszczep wynosił średnio 24 miesiące), skreślono z listy 3 biorców. Dnia 31 grudnia 2006 oczekiwało na przeszczepienie 18 biorców (średni czas oczekiwania 2 lata i 11 miesięcy).

Biorcy czekający na przeszczepienie nerki po przeszczepieniu serca lub wątroby

W 2006 r. na przeszczepienie nerki oczekiwało 9 biorców po uprzednio wykonanym przeszczepieniu serca. Nerkę przeszczepiono 2 chorym z tej grupy, 2 skreślono z listy w związku z pojawieniem się bezwzględnych przeciwwskazań, 1 oczekujący zmarł, a 4 nadal oczekuje na przeszczepienie nerki. Na liście oczekujących zarejestrowany był 1 chory z niewydolnością nerek, po uprzednim przeszczepieniu wątroby – chory ten w 2006 r. przeszczepu nerki nie otrzymał i nadal oczekuje na liście.

W 2006 r. na jednoczesowe przeszczepienie nerki i wątroby oczekiwało 6 biorców, 3 przeszczepiono nerkę i wątrobę, 2 oczekuje na przeszczep, 1 chory zmarł nie doczekawszy przeszczepienia.

*Danuta Stryjecka-Rowińska, Dorota Lewandowska,
Jolanta Przygoda, Małgorzata Hermanowicz, Piotr Malanowski*